

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัว 11 ด้าน วิเคราะห์ ปัญหาตามตัวแปร ค้นต่อไปนี้ คือ เพศ ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิฐานะ และ วิธีการสอบคัดเลือก

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

การวิจัยนี้ใช้ประชากร เป็นนักศึกษาแพทย์ทั้งหมดของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2527 ทุกระดับชั้น คือชั้นปีที่ 1-6 ทั้งชายและหญิง จำนวน 408 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวให้กับกลุ่ม ประชากรทั้ง 408 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึง หมายถึง นักศึกษาแพทย์ทุกคนที่ส่งแบบสำรวจกลับคืนมา ผู้วิจัยคัดเลือกไว้เฉพาะ แบบสำรวจที่ครบถ้วน มีจำนวน 331 ฉบับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสำรวจครบถ้วน

ระดับชั้น	จำนวนกลุ่มประชากร			แบบสำรวจที่ตอบครบถ้วน			ร้อยละ
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
ชั้นปีที่ 1	54	22	76	52	16	68	89.47
ชั้นปีที่ 2	54	15	69	45	15	60	86.95
ชั้นปีที่ 3	53	13	66	38	12	50	75.75
ชั้นปีที่ 4	54	20	74	41	13	54	72.97
ชั้นปีที่ 5	57	7	64	41	5	46	71.87
ชั้นปีที่ 6	50	9	59	45	8	53	89.83
รวมทั้งหมด	322	86	408	262	69	331	81.12
				(78.92 %)	(80.02 %)		

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจปัญหามุนนีย์สำหรับนิสิตนักศึกษา (Mooney Problem Check List : College Form, 1950) ฉบับต้นแบบ และฉบับเรียบเรียงและคัดแปลงโดย สุภาพรณ โคตรจรัส (2524 : 243-248) เป็นหลักในการคัดแปลงแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์

2.1 ลักษณะของแบบสำรวจปัญหามุนนีย์

แบบสำรวจปัญหามุนนีย์ (Mooney Problem Check List : MPCL) สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1941 โดย รอสส์ แอล มูนนีย์ (Ross L. Mooney) และผู้ร่วมงาน คือ ลีโอนาร์ค วี กอร์ดอน (Leonard V. Gordon) และปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปี ค.ศ. 1950

แบบสำรวจปัญหามุนนีย์ไม่ใช่แบบทดสอบ แต่เป็นรายการปัญหาที่ช่วยให้บุคคลสำรวจปัญหาส่วนตัวของคน เป็นปัญหาที่บุคคลรับรู้อย่างรู้ตัว และเต็มใจที่จะบอกให้ผู้อื่นทราบ แบบสำรวจนี้จึง เป็นแบบรายงานพฤติกรรมของคนเอง (Self-report Technique)

จุดมุ่งหมาย และประโยชน์ของแบบสำรวจปัญหามุนนีย์

1) ใช้ประโยชน์ในการสัมภาษณ์ เพื่อจัดการปรึกษา

1.1) เป็นการรวบรวมปัญหาของบุคคลอย่างกว้างขวาง มองเห็นปัญหาทั้งหมดอย่างครอบคลุม เป็นการเตรียมบุคคลเพื่อการให้คำปรึกษา

1.2) ประหยัดเวลาในการสัมภาษณ์ และผู้ให้คำปรึกษาสามารถเข้าใจปัญหาได้อย่างรวดเร็ว จากรายการปัญหาที่ผู้รับการปรึกษารายงานไว้

2) สามารถสำรวจปัญหาของนักศึกษาได้พร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มใหญ่ และยังทำความเข้าใจปัญหาเป็นรายบุคคลได้ด้วย สามารถแยกพิจารณาความต้องการและความจำเป็นในการให้คำปรึกษาหรือแนะแนวเป็นการส่วนตัว นอกจากนั้นยังทำให้เข้าใจถึงปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของกลุ่ม เพื่อนำไปพัฒนาหรือแก้ไข ได้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปรับปรุงหลักสูตร จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาความรู้ความสามารถหรือจัดกิจกรรมแนะแนวต่าง ๆ

3) ช่วยค้ำจุนการสนทนาการในชั้นเรียน (Home room) กระตุ้นให้นักศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของคนอย่างรวดเร็ว สามารถกำหนดกิจกรรมกลุ่มให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาแต่ละคน และจากทั้งกลุ่มได้

4) ช่วยให้อาจารย์เข้าใจปัญหาการเรียนการสอนในชั้นมากขึ้น สามารถเข้าใจผู้เรียนแต่ละคน และทั้งกลุ่มว่ามีปัญหาและความต้องการอย่างไร อันเป็นประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และศิษย์ และยังมีข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักศึกษาผู้ซึ่งมีลักษณะ เก็บตัวและ เข้าถึงยาก

5) มีประโยชน์ในการศึกษาวิจัยปัญหาของนักเรียน นักศึกษา แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง และความแตกต่างของปัญหา สามารถจำแนก การศึกษาตามอายุ เพศ ภูมิภาคหลังทางสังคม ความสามารถในการเรียน ความสนใจ เป็นต้น นอกจากนั้นยังสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน นักศึกษา หลังจากมีการปรับปรุงและแก้ไขด้วยวิธีต่าง ๆ แล้ว โดยการวัดซ้ำ

แบบสำรวจปัญหาของมูนีย์ มีทั้งหมด 6 แบบด้วยกันคือ

- 1) แบบที่ใช้กับผู้ใหญ่ หรือแบบเอ (The Adult Form : A)
- 2) แบบที่ใช้กับนักศึกษา หรือแบบซี (The College Form : C)
- 3) แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมปลายหรือแบบเฮช (The High School Form : H)
- 4) แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมต้น หรือแบบเจ (The Junior High School Form : J)
- 5) แบบที่ใช้กับนักเรียนพยาบาล (For School of Nursing)
- 6) แบบสำหรับเยาวชนในชนบท (For Rural Youth)

ซึ่ง 4 แบบแรกปรับปรุงในปี ค.ศ. 1950 โดยสมาคมจิตวิทยา ส่วน 2 แบบหลัง นั้นปรับปรุงโดยแผนกวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยไอโฮไอ ในปีเดียวกัน

แบบสำรวจปัญหามูนีย์สำหรับนักศึกษา (Mooney : Form C) ทัศนคติขึ้นในครั้งแรกด้วยการคัดเลือกรายการปัญหาซึ่งรวบรวมได้จากประสบการณ์ของผู้สร้างแบบสำรวจในฐานะที่เป็นอาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร การวิเคราะห์จากรายงานการศึกษาเฉพาะรายในการให้คำปรึกษาแก่ นิสิต และ นักศึกษา เอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษา รวมทั้งรายการปัญหาที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา จนได้รายการปัญหาหลัก (Master List) กว่า 5,000 รายการ ทำการคัดเลือกรายการปัญหาสำหรับนักศึกษาจากปัญหาหลักนี้ ได้รายการปัญหา 370 ข้อ นำไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษา 200 คน ปรับปรุงแก้ไข คัดรายการปัญหาได้ 320 ข้อ นำแบบสำรวจฉบับนี้ไปเก็บข้อมูลกับ

นักศึกษาในชั้นเรียนซ่อมเสริม และนักศึกษาที่เรียนวิชาสุขภาพจิต ในมหาวิทยาลัย แห่งรัฐโอไฮโอ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงครั้งที่ 3 คัดรายการปัญหาไว้ได้ 330 ข้อ จดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1941 สำหรับการปรับปรุงในปี ค.ศ. 1950 นั้นนอกจากจะใช้ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงแล้ว ยังได้ข้อมูลจำนวนมากจากงานวิจัยที่ไม่ได้ตี พิมพ์ของกอร์ดอน (Gordon) ในปี 1948 เช่นการหาค่าความเที่ยงของแบบ สสำรวจ การหากลุ่มของรายการปัญหา เป็นต้น ปรากฏว่าพัฒนาการรายการปัญหา สำหรับสำรวจปัญหา 11 ด้าน ประกอบด้วยปัญหาด้านละ 30 ข้อ รวมทั้งสิ้น 330 ข้อ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกรายการปัญหาคือ 1. ใช้ภาษาที่นิสิตนักศึกษาใช้ 2. มีข้อความที่สั้นกระชับรัดกุมได้ใจความ 3. เป็นปัญหาทั่วไปที่พบเสมอในนิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่หรือเป็นปัญหาสำคัญของแต่ละบุคคล 4. ประกอบด้วยรายการปัญหาค่อนข้างเบาไปถึงปัญหาหนัก 5. ปัญหาที่มีความเป็นส่วนตัวมาก จะใช้ข้อความที่มี ลักษณะทั่วไป เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถตอบได้โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องเปิดเผย ความลับส่วนตัว 6. เป็นปัญหาที่มองจากตัวนักศึกษาเอง ไม่ใช่สะท้อนจากสังคม

จากรายการปัญหา 11 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านสุขภาพ และพัฒนาการทางร่างกาย (Health and Physical Development)
2. ด้านการเงิน สภาพความเป็นอยู่และการงาน (Finances, Living Conditions and Employment)
3. ด้านกิจกรรมทางสังคม และการพักผ่อนหย่อนใจ (Social and Recreational Activities)
4. ด้านการเข้าสังคม บุคลิกภาพ (Social-Psychological Relations)
5. ด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับคน (Personal-Psychological Relations)
6. ด้านเพศสัมพันธ์และการแต่งงาน (Courtship, Sex and Marriage)

7. ด้านบ้านและครอบครัว (Home and Family)
8. ด้านศาสนาและศีลธรรม (Morals and Religion)
9. ด้านการปรับตัวทางการเรียน (Adjustment to College Work)
10. ด้านอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ (The Future : Vocational and Educational)
11. ด้านหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Teaching Procedure)

2.2 คุณภาพของแบบสำรวจ

2.2.1 ความแม่นยำ (Validity) ของแบบสำรวจปัญหา มุนนีย์

โกลด์แมน (Goldman, 1968) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบสำคัญทางบุคลิกภาพ และการปรับตัวทางสังคม ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบบุคลิกภาพคาลิฟอร์เนีย (California Test of Personality : CTP) กับจำนวนปัญหาที่นักศึกษาประสบอยู่ ซึ่งวัดโดยแบบสำรวจปัญหามุนนีย์ : พอร์มซี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐ Northeastern จำนวน 301 คน ผลการศึกษาพบว่าคะแนนจากแบบทดสอบ CTP กับคะแนนซึ่งแสดงถึงจำนวนปัญหาในแบบสำรวจปัญหามุนนีย์ มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ซึ่งหมายความว่าบุคคลที่มีคะแนนด้านองค์ประกอบทางการปรับตัวจากแบบทดสอบ CTP ในระดับสูง จะมีปัญหาการปรับตัวที่วัดโดยแบบสำรวจมุนนีย์น้อยกว่าผู้ที่มิฉะนั้นทางการปรับตัวจากแบบทดสอบ CTP ในระดับต่ำ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจปัญหามุนนีย์สามารถใช้วัดสถานะทางการปรับตัวได้ และมีความแม่นยำตามสภาพ (Concurrent Validity)

โดมิโน และ เดกรูท (Domino and Degroste, 1978) ใช้แบบสำรวจปัญหามุนนีย์ : พอร์มซี ศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษากลุ่มที่มารับบริการ

ให้ค่าปรึษาแก่นักศึกษาที่ไม่ได้มารับบริการ ของมหาวิทยาลัยฟอร์ดแฮม (Fordham University) ในช่วงปี ค.ศ. 1969-1973 จำนวน 600 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (T-test) และสัมประสิทธิ์ไพล์ (Pi-Coefficient) ผลปรากฏว่ากลุ่มนักศึกษาที่มารับบริการการให้ค่าปรึษามีปัญหามากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับบริการการให้ค่าปรึษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในปัญหา 9 ด้านจากรายการปัญหาทั้งหมด 11 ด้าน โดยที่ด้านที่ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ ด้านการเงิน และที่อยู่อาศัย กับด้านหลักสูตรและการสอน ผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจปัญหามุนี้นี้มีความมั่นคงตรงตามสภาพ สามารถวัดสถานะการปรับตัวของบุคคลได้

2.2.2 ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสำรวจปัญหา มุนี้นี้

กอร์ดอน (Gordon and Mooney, 1949) ได้หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสำรวจปัญหามุนี้นี้ โดยวิธีทดสอบซ้ำกับนักศึกษาจำนวน 116 คน พบค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 และเมื่อทำการทดสอบซ้ำกับนักศึกษา 4 กลุ่ม โดยเว้นระยะการทดสอบไป 1-10 สัปดาห์ พบค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ 11 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบจัดตำแหน่งอยู่ในช่วง .90-.98

ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2522) และอรพินทร์ นิมิตรนิวัฒน์ (2522) ได้ทำการวิจัยร่วมกับ วรณา บุรตโชติ ในโครงการวิจัยเรื่องปัญหาของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และการให้ค่าปรึษาแนะแนว โดยร่วมกันดัดแปลงแบบสำรวจปัญหามุนี้นี้สำหรับนิสิตนักศึกษา สำรวจปัญหา 9 ด้าน นำไปหาค่าความตรง (Validity) ได้รายการปัญหาด้านละ 14 ข้อ รวม 126 ข้อ พบว่าค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสำรวจทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .948

สุภาพรรณ โคตรจรัส (2524) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดัดแปลงแบบสำรวจปัญหามุนี้นี้ฉบับนิสิตนักศึกษา ได้รายการปัญหา 11 ด้าน ด้านละ 20 รวม 220 ข้อ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2009 คน พบว่ามีค่าความเที่ยง

(reliability) ของแบบสำรวจปัญหา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) รายด้านดังนี้คือ

ด้านสุขภาพและพัฒนาทางร่างกาย	.820
ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย	.918
ด้านกิจกรรมทางสังคมและพัฒนาการ	.891
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	.918
ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว	.928
ด้านการปรับตัวทางเพศ	.888
ด้านบ้านและครอบครัว	.892
ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา	.861
ด้านการปรับตัวทางการเรียน	.933
ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา	.935
ด้านหลักสูตรและการสอน	.918

และค่าความเที่ยงของแบบสำรวจทั้งหมดนี้เท่ากับ .983

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแบบสำรวจปัญหามุนนีย์ฉบับนิสิตนักศึกษา (Mooney Problem Check List : Form C) สามารถสำรวจปัญหาที่นักศึกษาประสบอยู่ได้อย่างมั่นคงครอบคลุมปัญหาในหลาย ๆ ด้าน มีความเที่ยงตรงสูงพอที่จะเชื่อถือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบสำรวจปัญหาของมุนนีย์ เป็นหลักในการสร้างแบบสำรวจปัญหาของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการศึกษาครั้งนี้ และเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 331 คน พบค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ดังนี้

ตารางที่ 2 คำสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสำรวจปัญหาของนักศึกษา
แพทย์รายค้ำน และห้งฉบับ

ปัญหาการปรับตัว	คำสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
ค้ำนสุขภาพและห้พัฒนาการทางร่างกาย	.732
ค้ำนการเงินและที่อยู่อาศัย	.799
ค้ำนกิจกรรมทางสังคมและน้ันทนาการ	.789
ค้ำนความสัมพันธ์ทางสังคม	.883
ค้ำนการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว	.902
ค้ำนการปรับตัวทางเพศ	.864
ค้ำนบ้านและครอบครัว	.836
ค้ำนศีลธรรมจรรยาและศาสนา	.786
ค้ำนการปรับตัวทางการเรียน	.898
ค้ำนอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา	.877
ค้ำนหลักสูตรและการสอน	.905
รวมปัญหาการปรับตัวห้งฉบับ	.961

ชั้นคอนในการสร้างแบบสำรวจปัญหาการปรับตัว

1. ศึกษารายละเอียดจากคู่มือของแบบสำรวจปัญหามุนน้ย์ สำหรับนิสิตนักศึกษา (Mooney and Gordon, 1950) และแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา ซึ่งค้ดแปลงจากแบบสำรวจปัญหามุนน้ย์โดย สุภาพรรณโคตรจรัส (2524) พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาทั่วไป และของนักศึกษาแพทย์ ห้งของ ไทยและค่างประเทศ

2. ทำการสำรวจปัญหาขั้นต้น (Pilot Study) ของนักศึกษาแพทยมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดซึ่งครอบคลุมปัญหาการปรับตัวทั้ง 11 ด้าน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นให้ครอบคลุมทุกเพศ ทุกชั้นปี รวบรวมปัญหาที่สำรวจได้ โดยจำแนกไว้ในรายการปัญหาทั้ง 11 ด้าน แจกแจงความถี่ของรายการปัญหาแต่ละด้าน เพื่อหาสัดส่วนความมากน้อยของปัญหาในรายการปัญหา 11 ด้าน และคัดเลือกปัญหาที่มีผู้มีความเห็นสอดคล้องกัน 75 % ขึ้นไป เพื่อนำมาสร้างเป็นรายการปัญหาในแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวต่อไป

3. สร้างรายการปัญหา โดยใช้แบบสำรวจปัญหามุนี้นี้สำหรับนิสิตนักศึกษา และแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา (สุภาพรรณ โคตรจรัส 2524) เป็นรายการปัญหาหลักและประมวลรายการปัญหาของนักศึกษาแพทย์ที่ผู้วิจัยรวบรวมได้จากการศึกษางานวิจัย การสำรวจปัญหาขั้นต้นในนักศึกษาแพทย์มหาวิทาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 60 คน พร้อมทั้งลักษณะปัญหาและงานตามขั้นพัฒนาของวิลเลียมสัน (Williamson, 1939) และฮาวิกเฮิร์สต์ (Havighurst, 1953) มาประกอบการพิจารณา โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกรายการปัญหาการจกกลุ่มหรือด้านของปัญหาตามแนวของมุนี้นี้ (Mooney and Gordon, 1950) นั่นคือ รายการปัญหาที่คัดเลือกไว้จะต้องมีลักษณะ เป็นปัญหาทั่วไปที่พบเสมอในนิสิตนักศึกษา และหรือ เป็นปัญหาสำคัญของแต่ละบุคคล ครอบคลุมปัญหาที่รวบรวมได้ในด้านนั้น ๆ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยสร้างรายการปัญหาการปรับตัว 11 ด้าน จำนวน 145 ข้อ นำไปให้นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทาลัย จำนวน 10 คน ลองทำดู นำรายการปัญหามาง้อมาแก้ไขภาษาให้สื่อความหมายได้ชัดเจน แล้วจึงนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจแก้ไข

4. นำแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวที่สร้างขึ้นนี้ให้อาจารย์แพทย์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการแพทยศาสตรศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา และจิตเวชศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของรายการปัญหามาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าได้รายการปัญหาทั้งหมด 135 ข้อ วัตถุประสงค์ 11 ด้าน โดยมีจำนวนข้อในแต่ละด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้พิจารณาจาก

ความครอบคลุมปัญหาที่สำรวจได้จากสภาพความเป็นจริง และเมื่อจำแนกระดับความมากน้อยของปัญหา รายการปัญหาแต่ละข้อจึงมีค่าตอบเป็นมาตราประมาณค่า ซึ่งแบ่งระดับความมากน้อยของปัญหาออกเป็น

- ไม่เป็นปัญหาเลย
- เป็นปัญหาเล็กน้อย
- เป็นปัญหาปานกลาง
- เป็นปัญหามาก
- เป็นปัญหามากที่สุด

ลักษณะของแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวแบ่งเป็น 3 ตอนคือ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักศึกษาประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น เกรดเฉลี่ยสะสม กุมิลาเนา และวิธีการสอบคัดเลือก

ตอนที่ 2 เป็นรายการปัญหาการปรับตัว 11 ด้าน รวม 135 ข้อ

ตอนที่ 3 ให้นักศึกษาที่ตอบการทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตน เป็นรายบุคคล กรอกชื่อ สกุล และรหัสประจำตัว เพื่อทางผู้วิจัยจะได้ทำการแจ้งผลให้ทราบ และเพื่อประโยชน์ในกรณีที่นักศึกษาต้องการใช้บริการการให้คำปรึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเตรียมการก่อนเก็บข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมตัวอย่างแบบสำรวจปัญหาการปรับตัว เข้าพบคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาแพทย์ทุกคน ทุกชั้นปี

1.2 ติดต่อผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ และผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์ อธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และวิธีการเก็บข้อมูล พร้อมตัวอย่างแบบสำรวจ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับนักศึกษาแพทย์

ในวันเวลาที่เกี่ยวข้องกับภารกิจกรมของคุณ เช่น วันปัจฉิมนิเทศ วันปฐมนิเทศ และในขณะที่มีการเรียนการสอน รวมทั้งขอความร่วมมือจากหน่วยบริการการศึกษาของคุณ เพื่อรวบรวมรายชื่อนักศึกษาแต่ละชั้นปี ตารางการเรียนการสอน หมายกำหนดการกิจกรรมของคุณ ที่อยู่ ภูมิลำเนาของนักศึกษาแพทย์ เป็นต้น

1.3 ขอความร่วมมือจากหน่วยทะเบียนกลางของมหาวิทยาลัย เพื่อขอคัดลอกเกรดเฉลี่ยสะสม ซึ่งเป็นคะแนนผลการเรียนทั้งหมดจนถึงผลการสอบประจำภาคแรก ปีการศึกษา 2527 ของนักศึกษาแพทย์ทุกคน ทุกชั้นปี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ในช่วงวันที่ 20 มีนาคม - 6 เมษายน 2528 ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจผ่านทางผู้แทนชั้นปี หัวหน้ากลุ่มย่อย และนักศึกษาที่อาสาสมัคร ให้กับนักศึกษาแพทย์ปีที่ 3-6 รวบรวมแบบสำรวจคืนได้ทั้งหมดประมาณ 15 เมษายน 2528

2.2 สำหรับนักศึกษาแพทย์ปีที่ 1 และ 2 อยู่ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสำรวจไปตามที่อยู่ที่อยู่ขอคัดลอกมาจากหน่วยทะเบียนกลางของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าแบบสำรวจส่วนใหญ่ได้คืนประมาณวันที่ 10 พฤษภาคม 2528

2.3 เนื่องจากแบบสำรวจของชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่ส่งกลับคืนนั้นมีรายชื่อของนักศึกษา ซึ่งทางผู้วิจัยเขียนจ่าหน้าส่งไปกลับมาด้วย จึงสามารถตรวจเช็คผู้ที่ยังมิได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด ผู้วิจัยจึงติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยทะเบียนกลางทำการแจกแบบสำรวจในวันลงทะเบียนเรียนภาคแรก ปีการศึกษา 2528 ของนักศึกษามี 1, ปี 2 และได้รับความร่วมมือจากผู้ดูแลหอพักชายและหญิงในการรวบรวมแบบสำรวจคืน การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดภายในเดือนมิถุนายน 2528

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสำรวจที่ได้คืน จำนวน 352 ฉบับ มาตรวจคัดเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์ได้ 331 ฉบับ แปลงค่าตอบเป็นรหัสตัวเลข เพื่อวิเคราะห์ทาง

คอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSSx)

1. คำนวณค่าร้อยละของปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยพิจารณาความเป็นปัญหา และความไม่ เป็นปัญหา โดยไม่คติน้ำหนักตามมาตรประมาณค่า ดังนี้

ก. นับความถี่การตอบของกลุ่มตัวอย่างปัญหาแต่ละข้อ โดยแยกตามระดับของความเป็นปัญหา 5 ระดับคือ (ไม่เป็นปัญหา เล็กน้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด)

ข. รวมความถี่ของปัญหาแต่ละด้าน แยกตามระดับของความเป็นปัญหา 5 ระดับ

ค. คิคค่าร้อยละของปัญหาแต่ละด้านตามระดับของความเป็นปัญหา คิคจากจำนวนความถี่สูงสุด คือ จำนวนรายชื่อในปัญหาแต่ละด้าน (k) คูณด้วยระดับของความเป็นปัญหา (5 ระดับ) (1) คูณด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n) = (k x l x n)

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three-way Analysis of Variance) ของคะแนนปัญหาการปรับตัวรายด้าน (11 ด้าน) โดยมีตัวแปรอิสระ คือ เพศ ชั้นปีการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิฐานะ และวิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง คิคคะแนนของแต่ละด้านดังนี้

ก. ปัญหาแต่ละด้านคิครายชื่อที่ผู้ตอบบอกว่าไม่เป็นปัญหาออกไป แล้วให้คะแนนค่าตอบที่เป็นปัญหา 2-5 [เล็กน้อย (2), ปานกลาง (3), มาก (4), มากที่สุด (5)]

ข. รวมคะแนนของแต่ละคน สำหรับปัญหาแต่ละด้านเป็นคะแนนความเป็นปัญหาของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง แยกตามกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา